NORAKSTS

Lietas Nr.C29535908
SKC-321/2013

SPRIEDUMS

Rīgā 2013.gada 14.novembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

senatore referente A.Vītola

senatore V.Cīrule

senators V.Jonikāns

izskatīja rakstveida procesā /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 12.decembra spriedumu Igaunijas uzņēmuma „Aktiva Finants" OÜ prasībā pret /pers. A/ par parāda un likumisko procentu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Igaunijas uzņēmums „Aktiva Finants" OÜ 2008.gada 23.oktobrī cēlis prasību pret /pers. A/ par parāda Ls 76,87 un likumisko procentu Ls 33,89 piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp atbildētāju un SIA „Tele 2" (iepriekšējais nosaukums SIA „Baltkom GSM") 2000.gada 19.decembrī noslēgts līgums par telekomunikāciju pieslēguma nodrošināšanu, saskaņā ar kuru SIA „Tele 2" apņēmusies nodrošināt atbildētājam mobilā telekomunikāciju tīkla pakalpojumus, bet atbildētājs apņēmies atbilstoši izrakstītajiem rēķiniem par saņemtajiem pakalpojumiem samaksāt.

Tā kā atbildētājs savas saistības veikt samaksu par saņemtajiem telekomunikāciju pakalpojumiem nav pildījis, viņam uz 2001.gada 15.maiju izveidojies parāds Ls 76,87. Parāda pamatsummu veido Ls 76,87 saskaņā ar 2001.gada 2.maija rēķinu Nr.2409030.

SIA „Tele2" 2007.gada 1.aprīlī savas prasījuma tiesības pret atbildētāju, kas radušās minētā līguma neizpildes rezultātā, cedējusi uzņēmumam „Aktiva Finants" OÜ.

Līdz ar to prasītājs lūdzis piedzīt no atbildētāja telekomunikāciju pakalpojumu parādu Ls 76,87, kā arī saskaņā ar līgumam saistošo abonēšanas noteikumu 5.3.punktu aprēķinātos nokavējuma procentus Ls 33,89 par laiku no 2001.gada 15.maija līdz 2008.gada 18.septembrim par 2682 samaksas nokavējuma dienām.

Prasība pamatota Civillikuma 1587., 1793., 1797., 1798., 1801., 1805.pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2010.gada 8.septembra spriedumu prasība noraidīta.

Tiesa atzinusi, ka prasītājs Civilprocesa likuma 93.panta pirmās daļas izpratnē savu prasījumu par 2000.gada 19.decembra līguma noteikumu neizpildes faktu no atbildētāja puses ar lietā iesniegtajiem dokumentiem nav pierādījis. Tiesai iesniegtajā rēķinā Nr.2409030 nav norādīts, par kādu laiku un konkrēti kādiem pakalpojumiem aprēķināts parāds Ls 76,87, nav pievienoti arī dokumenti, no kuriem būtu redzama parāda veidošanās vēsture. Vērtējot minēto kopsakarā ar atbildētāja rakstveida un tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, kas pastiprina šaubas par pakalpojuma sniegšanu atbildētājam, tiesa atzinusi, ka pakalpojuma sniegšanas fakts iepriekš norādītās summas apmērā nav pierādīts.

[3] Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar prasītāja apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2011.gada 12.decembra spriedumu prasību apmierinājusi.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] No lietā iesniegtā 2000.gada 19.decembra līguma par telekomunikāciju pieslēguma piešķiršanu redzams, ka atbildētājam nodots lietošanā pieslēguma numurs /numurs/, ar SIM kartes numuru /numurs/. Minētais līgums un tam saistošie abonēšanas noteikumi ir spēkā, atbildētājs tos prasības kārtībā nav apstrīdējis. Atbildētājs norādījis, ka līgumu nav parakstījis un līgumā minētos telekomunikāciju pakalpojumus nav izmantojis. Tomēr atbildētājs, apstrīdot faktu, ka ir slēdzis līgumu ar SIA „Baltkom GSM" un paraksts uz līguma pieder viņam, ekspertīzi paraksta autentiskuma noteikšanai veikt nav lūdzis. Tādēļ prezumējams, ka viņš nav vēlējies apstrīdēt sava paraksta autentiskumu uz līguma, atzīstot saistības esamību pret prasītāju. Tas apstāklis vien, ka atbildētājs ir pensionārs, otrās grupas invalīds un saņem Ls 135 pensiju, neatbrīvo viņu no paskaidrojumu apstiprinošu pierādījumu iesniegšanas tiesā.

[3.2] Kritiski vērtējama atbildētāja norāde, ka līgumu varētu būt slēdzis viņa dēls, jo līgumā norādīts atbildētāja personas kods, tātad tas slēgts pēc atbildētāja personu apliecinošiem dokumentiem, kā arī norādīta adrese, kurā atbildētājs deklarēts kopš 1987.gada 1.septembra. Turklāt tēva un dēla vecuma starpība ir pārāk liela, lai to nepamanītu darbinieks, kurš slēdza līgumu.

[3.3] No SIA „Tele 2" apelācijas instances tiesā iesniegtās 2010.gada 15.septembra izziņas par parāda summas aprēķinu redzams, ka atbildētāja parāds radies no 2001.gada 1.februāra rēķina Nr.2260209, 2001.gada 1.marta rēķina Nr.2312050, 2001.gada 1.aprīļa rēķina Nr.2360948 un 2001.gada 1.maija rēķina Nr.2409030 ar gala aprēķinu Ls 76,87.

Saskaņā ar 2007.gada 1.aprīļa cesijas līgumu, ko noslēdzis „Aktiva Finants" OÜ kā cecionārs un SIA „Tele2" kā cedents, cedents nodevis un cesionārs ieguvis prasījuma tiesības, kas radušās pret fiziskajām personām laikā no 1997. līdz 2001.gadam.

Savukārt „Aktiva Finants" OÜ pilnvarojis SIA „Julianus Inkasso Latvija" veikt darbības, lai izlietotu savas no 2007.gada 1.aprīļa cesijas līguma iegūtās prasījuma tiesības, ko apliecina pilnvara Nr.00385-02-07R .

SIA „Julianus Inkasso Latvija" aicinājusi atbildētāju samaksāt parādu līdz 2007.gada 14.augustam. Taču atbildētājs savas saistības nav izpildījis.

Tādējādi apstiprinās, ka atbildētāja pienākums bija norēķināties ar prasītāju, samaksājot parādu par saņemtajiem pakalpojumiem Ls 76,87, kā arī atbildētājam saskaņā ar Civillikuma 1753., 1756.pantu ir pienākums maksāt prasītājam likumiskos procentus Ls 33, 89 par saistību izpildes kavējumu laikā no 2001.gada 15.maija (pamatparāda samaksas termiņš) līdz 2008.gada 18.septembrim.

[4] Kasācijas sūdzību par šos spriedumu iesniedzis atbildētājs /pers. A/, lūdzot spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzībā tās iesniedzējs norādījis, ka strīdus līgumu nav slēdzis. Šo līgumu līdz tiesas dienai nebija pat redzējis un par to neko nezināja.

Nav saprotams, kāpēc strīdus līgumu, kas it kā noslēgts SIA „Tele 2" (iepriekšējais nosaukums SIA „Baltkom GSM") vārdā, kā pārdevējs parakstījis uzņēmums „INVESTS IM".

Tiesa, atzīstot, ka ir pierādīts minētā līguma noteikumu neizpildes fakts no atbildētāja puses, pārkāpusi procesuālo tiesību normas par pierādījumu vērtēšanu, proti, Civilprocesa likuma 92., 93., 95., 97.pantu.

Atbildētājs arī norādījis, ka ir pensionārs un otrās grupas invalīds, viņam nav bijis nepieciešamo līdzekļu, lai algotu juristu vai advokātu savas taisnības pierādīšanai.

Motīvu daļa

[5] *Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kura to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to noteic Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Senāts atzīst, ka spriedums atceļams tālāk norādīto apsvērumu dēļ.*

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība (..).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 92.pantam pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Savukārt Civilprocesa likuma 97.pantā izvirzītas prasības par pierādījumu vispusīgu, pilnīgu un objektīvu pārbaudi.

Konkrētajā gadījumā prasītāja prasījums pamatots ar to, ka atbildētājs nav veicis 2001.gada 2.maija rēķina Nr.2409030 apmaksu par summu Ls 76,87. Kā apliecinājums tam prasības pieteikumam pievienota rēķina Nr.2409030 kopija, atbilstoši kurai visu summu veido „iepriekšējā bilance" un ailēs „iepriekšējais maksājums", „pārrēķini", „kārtējā maksa" norādītā summa ir Ls 0,00 *(sk. lietas 10.lpp.).*

Pirmās instances tiesa prasību noraidījusi, norādot, ka rēķinā nav minēts par kādu laika posmu un par kādiem konkrēti pakalpojumiem parāds aprēķināts, kā arī nav iesniegti dokumenti, no kuriem redzama parāda veidošanās vēsture.

Pārsūdzot pirmās instances tiesas spriedumu, prasītājs apelācijas instances tiesā kā pamatojumu prasībai iesniedzis SIA „Tele 2" Kredītlimitu un norēķinu grupas klientu maksājumu koordinatores 2010.gada 15.septembrī sastādītu izziņu, no kuras izriet, ka parāda summu Ls 76,87 veido trīs citi neapmaksāti rēķini (01.02.2001. rēķins Nr.2260209, 01.03.2001.rēķins Nr.2312050, 01.04.2001.rēķins Nr.2360948). Pie tam rēķinā Nr.2312050 ir iekļauts gan abonēšanas maksas, gan maksas par numura noteicēju pārrēķins, savukārt rēķinā Nr.2409030 iekļauts drošības depozīta pārrēķins *(sk. lietas 45.lpp.).*

Taču 2010.gada 15.septembra izziņā minētie rēķini lietas materiālos nav atrodami un, kā paskaidrojusi apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja pārstāve, „rēķini ir veci un vairs nav saglabāti" (*sk. lietas 57.lpp.).* Turklāt no minētās izziņas izriet, ka rēķinā Nr.2260209 cita starpā bija iekļauta arī abonēšanas maksa Ls 5,55 un maksa par numura noteicēju Ls 1,65. Taču līgumā Nr.171319, ar kuru prasība pamatota, aile, kurā norādīts abonēšanas maksas apmērs mēnesī, vispār nav aizpildīta, savukārt maksa par zvanītāja numura noteicēju paredzēta Ls 1,40 mēnesī.

No prasības pieteikuma izriet, ka līgumu ar atbildētāju noslēdza SIA „Baltkom GSM". Savukārt uz prasītāja iesniegtā līguma kā pārdevēja parakstījusies /pers. D/ un uz tā ir individuālā komerciālā uzņēmuma „INVESTS IM" zīmoga nospiedums *(sk. lietas 7.lpp.).*

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs nav veicis rēķinu apmaksu, taču lietas materiālos pierādījumi, kas apliecinātu rēķinu nosūtīšanu atbildētājam, nav atrodami.

Tiesa nav arī noskaidrojusi, kādu apsvērumu dēļ lietas materiālos esošajā vienīgajā rēķinā Nr.2409030, tāpat kā paziņojumā par parādsaistībām *(sk. lietas 9., 10.lpp.)* kā atbildētāja adrese ir norādīta /adrese/, Rīgā, kas nav līgumā norādītā atbildētāja adrese un nav arī viņa dzīvesvietas adrese.

Apelācijas instances tiesa, atzīstot, ka prasītājs sava prasījuma pamatotību pierādījis, novērtējumu visiem pierādījumiem lietā atbilstoši Civilprocesa likuma 97.pantā izvirzītajām prasībām nav devusi, pretrunas iesniegtajos pierādījumos nav skaidrojusi un vērtējusi.

Senāts uzskata, ka konkrētajā gadījumā šis procesuālo tiesību normas pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas.

Ievērojot minēto, spriedums atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Senāts

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 12.decembra spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senatore *(paraksts)* A.Vītola

Senatore *(paraksts)* V.Cīrule

Senators *(paraksts)* V.Jonikāns

NORAKSTS PAREIZS

Senatore A.Vītola

Rīgā 2013.gada 14.novembrī